

Андрєєв М.Ю.

*студент 3-го курсу Навчально-наукового інституту
фінансово-економічної безпеки і права
Одеського державного університету внутрішніх справ*

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО СТАТУСУ АДВОКАТА-ЗАХИСНИКА У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

аналіз чинного законодавства України та сучасної наукової думки, стосовно забезпечення рівності сторін обвинувачення та захисту під час кримінального провадження, а саме робіт провідних вчених: О. Баганця, В. Бесчастного, О. Ковалькової, Л. Лобойко, П. Макушевої, О. Муравіна, В. Тертишника та інших, обумовлює актуальність дослідження деяких аспектів колізійного змісту окремих норм національного законодавства щодо правового статусу адвокатури як самостійного правозахисного інституту держави.

Першим аспектом, на наш погляд, виступає дослідження правового статусу адвоката як законного представника підозрюваної та обвинуваченої особи, закріпленого у ст.ст. 44-54 нового КПК України, а також взаємовідносин адвокатів з посадовими особами, що безпосередньо приймають участь у кримінальному провадженні на стадії досудового розслідування, а саме: слідчими органами (ст. 216 КПК), слідчими суддями, прокурорами.

слід зазначити, що розширення конституційного права особи та громадянина на отримання правової допомоги, закріпленого у ст. 59 Конституції України, за рахунок введення додаткового правового статусу іноземної особи, згідно ст.ст. 59-60 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», а також обумовлених у Главі 2 КПК України засад кримінального провадження (ст. 7), фактично не змінило пріоритетності статусу правоохоронних структур, які виступають у кримінальному судочинстві стороною обвинувачення.

Принцип рівності сторін обвинувачення та захисту у свободі надання в суді доказів, зазначений у ст. 22 КПК України, на практиці, має значні обмеження відносно адвокатів.

Згідно ст. 246 КПК України слідчі, прокурори, слідчі судді наділені повноваженнями винесення рішення про проведення негласних слідчих (розшукових) дій, тоді як стороні захисту відво-

диться функція лише ініціювання клопотань на проведення таких заходів, поряд з заборобою, згідно ст. 54 кПк України, робити копії з протоколів даних процесуальних дій.

При цьому, згідно ст. 253 кПк України, слідчі органи і прокурор зобов'язані лише повідомляти адвокатів про факти тимчасових можливих обмежень конституційних прав громадян.

отримана самостійно адвокатом інформація на користь свого клієнта під час досудового слідства не завжди може розглядатись як докази в суді, поряд з тим, що процесуальні дії слідчого, закріплені у протокольній формі, завжди є доказовими фактами.

другим аспектом, що підлягає висвітлення є етичні засади спілкування адвоката з органами досудового розслідування.

ст. 222 кПк України закріплює положення про кримінальне переслідування за факти розголошення адвокатом матеріалів досудового розслідування. На підставі чого, адвокат може надавати певну інформацію (наприклад, своєму клієнту, Змі, представникам інших громадських організацій, громадянам) тільки з дозволу слідчого.

третім аспектом слід визначити, що хоча під час судового розслідування як сторона обвинувачення, так і сторона захисту використовують всі форми доведення вини або невинності особи, на підставі ст. 84 кПк України, на практиці клопотання заявлені адвокатами (наприклад, про допит особи у якості свідка, доведення фактів, що вказують на пом'якшуючі обставини стосовно їх клієнтів тощо), можуть бути відхилені суддями, що також, на наш погляд, обмежують певним чином права сторони захисту.

На підставі вище зазначеного, ми дійшли висновку, що:

1. Принцип рівності сторін обвинувачення і захисту у кримінальному провадженні ще досі носить декларативний характер;

2. введений новим кримінально-процесуальним законом інститут слідчого судді ще не набув властивостей неупередженості при вирішенні процесуальних моментів, відносно осіб, які підозрюються у скоєнні кримінальних правопорушень, оскільки на практиці надаються пріоритети стороні обвинувачення, а не стороні захисту;

3. слід погодитись з думкою автора л. в. Головка, який наголошує на доцільності додержання принципу рівності сторін за моделлю французького процесуального законодавства, яке реально урівнює права сторін обвинувачення та захисту у кримінальному

провадженні, за рахунок подальшого удосконалення та розробки нових методів правового захисту у доведенні презумпції невинуватості особи під час кримінального провадження.